Trönöbygden Ekonomisk Förening 2001

Trönöbygden

Organ för Trönöbygden ekonomisk förening

Årgång 22
Nr 3
Aug 2022
40 kr

Foto: Alf Pallin

Att slå med lie är ingen lek. Det kräver teknik och försiktighet, och så ska man kunna knacka sin lie också. En lördag i augusti på Tannåsen arrangerades en kurs i konsten att svinga en lie, och som bonus hur man hässjar det man slagit. En deltagare från Trönö berättar.

Sidan 7

Foto: Privat

Minns ni (som är lite äldre) deckarna ”Vi tre”? Eller ”Tvillingdetektiverna”?

Författaren till dessa böcker och många fler hade skrivarstuga i skogen vid Wijs-Storsjön och Sid Roland Rommerud hette han.

Sidorna 12 – 13

Foto: Ann-Christine Östlund

Vår ICA-handlare Emelie tar farväl med en text fylld av minnen. Nu väntar en ny butik i Stockholm. På bilden står hon med en av sina föregångare, Olle Sahlin.

Sidan 23

Foto: Birgit Lundgren

En jänta i hatt lämnar över efter åtta år. Mycket roligt har de haft, jäntorna, både runt köksbordet hemma hos Marie-Louise och ute med publiken.

Sidan 9

Var med från början när vår brandstation ska få solpaneler på taket. Du kan köpa andelar och hjälpa till att finansiera projektet som gynnar både bygdens ekonomi och miljön.

Sidan 25

Foto: Birgit Lundgren

Många söker sina rötter i Trönö. Birgitta Renström Linde har skrivit en bok om sin släkt i Värmland och gör nu research för att även skriva en om sina anor i Trönö. Men fler har besökt oss i sommar på jakt efter gångna släktled.

Sidorna 16–18

Foto: Birgit Lundgren

Carros grönsakskiosk invid vägens kant lockar många. Fräscht, gott och ekologiskt.

Sidan 26

Foto: Birgit Lundgren

Runt till Trönös fäbodar har Allan Algotsson och Karl-Erik Vestlund rattat traktorerna som nu har både tak och stänkskydd.

Sidan 19

Trönö hembygdsförening söker ny ordförande. Det är ett ”intressant, men stort och krävande uppdrag” som nu är ledigt, enligt avgående ordföranden Birgit Lundgren. Och styrelsen söker någon som kan förena hembygdsrörelsens visioner med att leda en näringsverksamhet, som THBF är.

Sidan 11

Smått och gott

Om ån och Åstigen	*sidan 4–5*
Bokholken vid ICA	*sidan 9*
Fjärilar, fjärilar	*sidan 12–13*
Fotbollstjejer	*sidan 14–15*
Klockstapeln rustas	*sidan 19*
Abborre med kräftsmak	*sidan 29*
Kalendarium	*sidan 30*

Reparation
och **service**
av de flesta bilmärken.

Däckservice
och **däckhotell**

nbs
norrala bensin & service

Torsängsvägen 3, 826 94 Norrala • Tel: **0270 351 81**

Arbets- & Profilkläder
Jakt- & Fritidskläder
Tryck & Brodyr

Skyltar & Dekaler
Bildekor & Banderoller

TEAM WORK WEAR
SBSREKLAM

Växelgatan 5
826 40 SÖDERHAMN
info@sbsreklam.se
0270-10420

WERNERS
BIL&MASKIN
Gummiverksta'n i Norrala

Telefon:
0270 302 20
Efter gamla E4 mittemot Norrala kyrka
RING ALLTID FÖRE BESÖK!

Hos WERNERS i Norrala kan du

- **köpa en släpvagn eller båttrailer i alla storlekar, även tillbehör**
- **köpa däck och fälgar till nästan allt som rullar**

Hos oss finns en **HJÄRTSTARTARE** tillgänglig!

SUPER DAEK
Majava
variant

Ledaren

Hej Trönöbygden!

Så har ännu en sommar sprungit iväg i rasande fart, så snabbt så man knappt hunnit blinka. Samtidigt har denna sommar känts väldigt lång när jag tänker på allt jag och familjen hunnit med. Den mesta tiden av semestern har gått åt till att flytta med allt vad det innebär av flyttkartongskaos och massor av slit och beslut. Samtidigt har vi också hunnit med en semesterresa med barnen och en del bad och häng med vänner. En fin sommar ändå, men nu tänker jag inte flytta på ett bra tag!

Sommaren har varit full av andra aktiviteter med, förutom mitt flyttkaos.

Två efterlängtade evenemang gjorde come back efter några års pandemiuppehåll, *Barnens dag* och *Idrottens dag*. Två härliga dagar som verkligen saknats i kalendern!

Rönningens Bygdeförening anordnade sedvanlig Gå-Bingo under fem söndagar i juli, trevligt och välbesökt som vanligt och ett perfekt sätt att slippa laga middag en slö sommarsöndag! Det har också anordnats fäbodturer, traktorutflykter och musikpicknick som alla har varit uppskattade inslag i sommarvärmen. Mycket stannar upp under semestertider, men inte livet i Trönö!

Nu har styrelsen laddat om inför hösten och vi har hunnit med vårt första styrelsemöte efter sommaruppehållet. Vi börjar förbereda oss för höstens alla aktiviteter, så håll utkik i kalendariet och på Facebook så ni inte missar något! Bland annat kan vi se fram emot ännu en äppelvecka, skördefest, föreningens höstmöte och mycket mer!

Vi ses!

Karolina Svensk
Ordförande TEF

Trönöbygden
Organ för Trönöbygden ekonomisk förening

Trönöbygden utkommer med fyra nr/år tills vidare.

Ansvarig utgivare
Karolina Svensk
073 183 64 59

Postadress
Trönöbygden
Lertagsvägen 1
826 95 Trönödal

Hemsida
www.tronobygden.se

E-post
Info@tronobygden.se

Besöksadress
Bystugan, Lertagsvägen 1
Telefon: 0270 42 77 62
Bankgiro: 5125 – 0298

Redaktion
Birgit Lundgren
076 795 54 92
Lena Åkerlind
070 350 80 66

Layout och redigering
Marie Sundberg
070 327 64 01

Tryck
BOK & TRYCK AB
0278 66 87 60
info@bok-tryck.se

Svanenmärkt Tryckeri 3041 1011

Vill du bli medlem i Trönöbygden?

Årsavgiften är 180 kr för en medlem i ett hushåll. Är ni fler i hushållet som vill bli medlemmar är avgiften 80 kr/person. Första året tillkommer en insats på 50 kr/person, den betalas tillbaka när du avslutar ditt medlemskap (eller så kan du skänka summan till brandvärnet). För dig som vill få denna tidning postad till en adress utanför Trönö tillkommer porto med 60 kr/år. Företag och föreningar kan också bli medlemmar. Då tillkommer en avdragsgill serviceavgift och moms. Hör av dig till föreningen för faktura. Kontaktuppgifter finns i spalten till höger.

Årsavgifterna går först och främst till brandvärnet. De gör en fantastisk insats och har en viktig lokalkännedom. Förutom det går avgiften bland annat till att vi kan verka för skolan och stötta butiken. Vi har också hand om gymmet, tisdagsgruppen, grannsamverkan, med mera, med mera.

Bystugans öppettider

Kontor och bibliotek

Tisdagar	**13 – 16**
Lena	070 350 80 66
Torsdagar	**10 – 13**
Astrid	070 238 68 91

Välkommen att medverka i bygdebladet

Trönöbygden är en lokal tidning som utges av *Trönöbygden ekonomisk förening*. Den trycks i en upplaga av 600 ex och görs i A4-format i färg. Den delas ut till alla hushåll i Trönö och till medlemmar i TEF som bor på annan ort. Tidningen finns på biblioteket och i andra offentliga lokaler i Söderhamn. Den finns också att köpa på ICA Trönö.

Trönöbygden utkommer kvartalsvis, vanligen under sista veckan i februari, maj, augusti och november, med **manusstopp den 10:e** i respektive månad.

Inlämnat material ska vara i Word eller ODT (text) samt jpeg, BMP eller TIFF (bilder). OBS! Ej pdf!

Annonspriser

1/2 sida:	910 kr
1/4 sida:	620 kr
1/8 sida:	350 kr

Radannonser: Köpa/byta/sälja m. m: 20 kr

Trönöbygden
Organ för Trönöbygden ekonomisk förening

Tjänster via Trönöbygden ek för
(priser inkl moms):

Kopiering
Enstaka: 1,50 kr/st enkelsidiga, 2,50 kr/st dubbelsidiga.
Över 100: 1,25 kr/st enkelsidiga, 1,90 kr/st dubbelsidiga

It-tjänster: 20 kr/halvtimme
Skrivhjälp

Grovtvätt (mattor, överkast med mera): 200 kr/maskin. Kontakta **Astrid Wadsten** tel 070 238 68 91.

Dusch finns att tillgå under kontorets öppettider och kostar 40 kr/person.

Övernattningsrum Bystugan

- 2 st 4-bäddsrum
- 300 kr för 1 person per rum/natt
- 150 kr per person 2-4
- 150 kr för 1 barn per rum
- 75 kr för barn 2 – 4
- Städning: 50 kr/pers (min 100/rum)
- Lakan: 50 kr/pers

Bokning
0270-42 77 62, 070-350 80 66
eller *info@tronobygden.se*

Tidigare nummer online

www.tronobygden.se

Visioner för Å-stigen

Det var 2012 eller 2013 och jag höll på och röjde bort en skog av brännässlor mellan Lertagsvågen 26 och ån. Då kom en pojke som varit och fiskat. Två firrar på en kvistklyka som han skulle gå till farfar med. Farfar det var Martin Larsson.

Pojken tyckte det var lite svårt att fiska, mycket buskar och brännässlor. Här började nog mina tankar runt stigen, men bara runt dammen. Tänk, vilken utveckling mötet har betytt!

Vad vi som har samlats runt 370 tisdagar kl 9.00 har ägnat oss åt, finns att läsa i dagboksanteckningar av Jan Olov Westlund och Sigurd Tång. Gruppen har nu ökat från sex stycken första gången till att nu vara fjorton. Förhoppningsvis innebär det att stigens skötsel är säkrad i framtiden.

Men hur stigen skall skötas finns det många meningar om. Är det en naturstig eller en parkstig? Stigen kan användas även om det växer gräs på den, men är mycket trevligare att gå efter om det inte växer ”knähögt” gräs.

Meningsskillnaderna kommer när vi ser till området en halvmeter eller mer från stigen. Skall det skötas som natur eller parkområde? Mest påtagligt blir det när åbrinken går ända upp till stigkanten, särskilt nedanför skolan.

Den ångermanländska författaren Birger Norman säger i text (utan att jag säkert kan återge hans text) ”den som int’ gör nåt blir int’ skiten” så vi får stå ut med andras tyckande.

En annan syn är att gjort inte kan göras ogjort. Men felgjort läker efter några veckor, särskilt med örter. Ulf Lundell sjunger ”Jag trivs bäst i öppna landskap”, men förblir de orörda är de inte öppna så länge utan hjälp.

När vi började med anläggande av stigen efter ån fanns på det avsnittet många platser man kunde stanna och beundra vad vackert stigen framträdde uppströms. På samma platser har nu häggbuskar växt upp och skymmer utsikten. Humle växer vilt på några platser. Om man leder upp dem på stänger skulle det pryda området, men försämra möjligheten att se ner till vattnet. Vissa som går efter stigen tycker att det måste röjas och rensas, andra anser att det inte får röras.

Hur tätt ett bestånd kan vara utan att träden bara kommer att ha en liten tofs med kvistar och löv längst upp, beror mycket på trädslag. Det påverkar ljusnedsläppet till marken och därmed vilka växter som trivs där. I albeståndet nära pumpstationen finns nu mycket hallonbuskar på gång. Årets plantor kommer att ge bären nästa år, men får de tillräckligt med ljus, så tätt som träden står i år?

Hur många frågeställningar som helst finns, men vilka svar är bäst ? Vilken flora som är mest tilltalande skiljer sig mycket mellan olika människor. Det märkligaste är nog ändå att VAD VI I GRUPPEN än GÖR så går det ändå att göra på annat sätt.

Men stigen är inte det enda verksamhetsområdet. Tänk alla olika föreningar som vi utfört sysslor åt. Hembygdsföreningen Enighet, Föräldraföreningen på skolan, Fiskevårdsföreningen med flera.

Som grupp är vi mycket öppna för åsikter om vårt arbete. Hur vill Trönöborna att det område vi arbetar inom skall utvecklas?

Text: Robert Wiren
Tisdagsgruppen
Foto: Marie Sundberg

Är häggen bara underbar där den hänger i drivor och doftar ljuvligt? Eller skymmer den utsikten?

Ska Åstigen vara mer park än naturstig, eller tvärtom?

Hur mår Trönöån?

Jo tack, den mår bättre än vad jag trodde. Jag har noterat att vegetationen längs ån blir allt tätare och mäktigare för varje år som går och tänkt att växtligheten suger i sig allt åvatten och snart är det väl bara en ynka liten bäck kvar av ån.

Jag hade fel, fel, FEL!!!

– Naturen håller på att ta tillbaka den naturliga miljön kring ån. Det enda problemet är väl att det blir allt svårare att hitta platser där man kan fiska, säger Jan-Olov Westlund, Trönö Fiskevårdsförening.

Skuggan från träden ger svalka för allt levande både i vattnet och på land. Löv och gamla kvistar som faller i ån härbärgerar insekter och det är mat för fiskarna.

Trädens rötter stärker stränderna, hindrar erosion och tar första stöten mot övergödning och annat elände som människor sprider.

En god vän påminde mig om det dystra 60-talet då åkanternas sly och ogräs bekämpades med cancerframkallande och giftiga ämnen som hormoslyr och ddt. Branter ner mot ån blev soptippar för gamla kylskåp och annat skräp – och många avlopp leddes ner till ån.

Sedan kom kräftpesten som tog död på de svenska flodkräftorna i ån. Men kanske kommer de tillbaka. En liten sporadisk återhämtning har noterats.

Gifterna förbjöds på 70-talet. Numera är det förbjudet att släppa avlopp och sopor i ån.

– Vattenkvaliteten och fiskbeståndet har blivit så mycket bättre, säger Jan Olov.

Det finns öring i ån – en stationär variant och en havsöring som vandrar, abborre, gädda, harr, lake och stensimpa. På senare tid har man även sett elritsa.

Man kan även se bävrar och uttrar i ån.

– Uttrarna är ett bevis på att det är gott om fisk, säger Jan-Olov.

Men allt är inte frid och fröjd.

Bitvis är vattennivån i ån oroväckande låg. Det beror på den rationella och storskaliga skogsavverkningen, där nya skogsdiken grävs. Då förändras flödet i små bäckar och vattendrag som tidigare ”matade” Trönöån med vatten.

Och det finns mycket plastskräp i ån.

– Vi samlas och plockar skräp längs Trönövägen. Vi skulle även kunna samlas och göra en årensning, säger Jan-Olov Westlund.

Det finns fler önskemål, till exempel ny laxtrappa i Kungsgården för havsöringen.

Från början var Trönöån en havsvik.

Ån rinner ut från Storsjön och ringlar sig fram till Flaket för att flyta ut i Söderhamnsfjärden och havet.

Kirsten Bjerknes

ICA Nära Trönö

Öppettider

Butiken & Café Rutan

Måndag–fredag	7–19
Lördag	7–17
Söndag	9–17

Vi arbetar med lokala producenter.

Vi jobbar hårt med att ständigt hitta klipp åt er kunder!

Emelie Stjernfelt **med personal**

ICA I love eco är vårt eget ekologiska sortiment, som vi ständigt jobbar med att bredda och utveckla. Här hittar du ekologisk mat och varor till hemmet, allt producerat i balans med naturen.

Sensommarparty

Festplanka
159 kr/per portion

Smörgåstårta
49 kr/ bit

Ring butiken för beställning!
0270 360 85

Vi erbjuder

Catering

Smörgåstårtor, festplankor, ostbrickor, matkorgar och landgångar.

Tjänster online

Beställ mat – hämta upp senare under dagen kostnadsfritt. Alla dagar, även helg!

Hemkörning – handla online, mejla eller ring in din köplista! Gå in på ***http://www.ica.se/butiker***

Tidningar

Ombud för: Post · Apotek · Systembolag

Telefon: 0270 360 85
E-post: *emelie.stjernfelt@nara.ica.se*

KVALITETS CERTIFIERAD BUTIK

Trycksaker från Hälsingland

- ✓ Nära och personligt
- ✓ Få hjälp och tips med din beställning
- ✓ Vi hjälper dig att utforma din trycksak
- ✓ Hämta trycksakerna hos oss – slipp fraktkostnaden
- ✓ Vi lagerhåller och distribuerar
- ✓ Du kan även beställa direkt på webbutik.bok-tryck.se

0278-66 87 60
info@bok-tryck.se
www.bok-tryck.se

BOK & TRYCK

INSECO

Inte bara skruvar och muttrar

ÖVER 14 000 ARTIKLAR I LAGER

• fästelement • lager • tätningar

SNABBA LEVERANSER OCH SMART LOGISTIK

INSECO i Söderhamn AB

Tel: 0270 735 50 vx
E-post: post@inseco.se

Ängsliedagen

Text: Thamine Mossavion
Foto: Alf Pallin

Liarna svingas med säkerhetsavstånd på Tannåsens ängsmark.

Ängsliedagen. Det har stått stort över sommarschemat som hänger synligt på kylskåpet. Som jag längtat.

Allt började för drygt fem år sedan då jag blev med stuga. En stuga jag fått äran att vistas i redan som barn. Nu är jag vuxen, drömmen slog in. Med stugan kom åtaganden. Två gräsklippare, en motorsåg, skyddskläder, en yxa och en liten lie.

Sedan dess har mina gräsklippare om vart annat fått besöka reparation, motorsågen lika så. Trimmer får jag låna av mina fina grannar lite då och då, för att hålla tillbaks på den så ihärdiga spirean (en av mina antagligen eviga fiender).

Att vara konstnär och allt vad det kommer med är fantastiskt, jag känner mig rik. Men mina rikedomar sträcker sig inte till det ekonomiska. Så varje gång jag tar mina maskiner till mekanikern så känns det som hos tandläkaren, hoppas nu inte det är något stort hål som behöver lagas.

Så kom sommaren då en visdomstand skulle dras ut, en gräsklippare brann, och som grädde på moset, eller kakan på kakan, så gick elen i hela huset.

På P1 hör jag talas om ängen. Att den ska slås en gång per år. Här har jag gått och puttat gräsklipparen framför mig minst varannan vecka under somrarna. Jag beställer hem ängsfröer. Jag rullar av en bit gräsmatta (mossmatta mestadels), och sår. Och som man sår får man skörda.

Så kom dagen. Ängsliedagen. Och på en av de finaste platserna i byn. Tannåsen.

Den sista biten går vi till fots. Man kliver ut ur skogen och in till synen av en fäbod omgiven av fältet. I detta ängslandskap känner man sig lite liten. Jag stannar upp och står ett slag. Det är en historisk plats. Vi får veta vilka som levt här, vilka som brukat marken och på viket sätt. Vi får veta att vägen som idag slutar här en gång fortsatte vidare, långt vidare. Att det funnits en kvarn, nära, att den finns, ur bruk, men den finns. Det finns. Allt finns, men inte som det brukar, inte som de brukade.

Nu behöver man inte foder till djuren, för djuren är borta. Nu slår man ängen för ängens skull, för att hålla skogen på håll, låta platsen få finnas, och mångfalden med.

Tekniken, säger de, den kommer om ett tag. Det jämförs med att lära sig gå. Man måste ”hålla på å slå, å slå”. Det kommer att sätta sig i kroppen till slut, det kroppsliga minnet.

Värmen råder det ingen bot på. Ett år, berättade de, hade värmen gjort brandrisken så stor att maskiner inte var att föredra. Att de doppat sina kläder i hinkar med vatten, för att inte storkna ute på fälten.

Vi använder kroppen. Jag börjar inse vidden av allt arbete. Det här måste jag räkna på. Kan det verkligen vara mer effektivt att använda lie än att klippa med gräsklipparen?

Jag väger tyst i mitt inre fördelar och nackdelar. Jag tänker på gräsmattan och den förb … brinnande gräsklipparen. Jag tittar ut på de tolv entusiastiska deltagarna. Hur de sitter som förtrollade i skuggan, av ladan, och lyssnar. Någon kommer med lokalproducerad svartvinbärssaft. En annan berättar att fikabrödet är sponsrat.

Jag vet inte längre vad som är bäst. Jag vet bara att i min kropp så växer det fast lite mera kunskap för varje slag, lite mera kunskap om det vassa stålets kraft.

Jag får bränsle av fikat, knackar* min lie, går ut på ängen och slår igen. Det går lite bättre än det brukade.

Med stöd från ägarna av Tannåsen. Tack till sakkunnig för kunskap, och tack för historia om platsen. Fikabröd bjöd Alternativboden Lyktan i Gävle.

Arr: Naturskyddsföreningen Söderhamn, Trönö hembygdsförening och *Länsstyrelsen.*

*Knackning innebär att man skärper liens egg genom att slå med en hammare utmed kanten (red.)

Paus för både folk och liar.

Kursledaren Patrick Glamsjö i mitten avslutar dagen med en beskrivning av hur man hässjar på rätt sätt.

Trönö
Glas & Ram
Verkstad

Syrafria inramningar

Simon Andersson
070 604 73 85

Gåbingo i Rönningen

Lördag 24/9 kl. 11–15
och samtidigt **allmänhetens LOPPIS**
i Bygdegården. Hyra av loppisbord 50:-
Anmälan görs till Barbro, 070 - 543 47 21

Prova-på-gospelkör

för alla som gillar att sjunga!
Fyra söndagar kl. 18 – 19.15
start 18/9 i Vågbrokyrkan.
Anmälan senast 12/9 till körledare
Ewa Monikander, 072 713 51 53,
ewa.monikander@svenskakyrkan.se

Lillemors Massage och Hörselharmoni

Medicinsk massageterapeut

www.horselharmoni.se
horselharmoni@telia.com
070 509 93 51

Finns i Trönö och
på Grengatan 1
i Söderhamn

Hörsel Harmoni

- Lymfmassage
- Klassisk massage
- Vibrationsträning
- Infraröd bastu
- Hörselträning

Trönös hjärtstartare

finns alltid tillgänglig i ett skåp vid affären.

Anmäl dig gärna inne i butiken
till kurs i hjärt-lungräddning!

Vi kommer gärna till din bygd för att informera om oss, diskutera frågor samt ta emot förslag och önskemål kring vad din förening vill att Allis ska arbeta med!

Allis
AKTIV LEVANDE LANDSBYGD I SÖDERHAMN

Mer om ALLIS:
www.soderhamnsbygder.se
www.allis.nu

ALLIS arrangerar för **ALLA**

dina
Dina Försäkringar
ALTERNATIVET TILL STORBOLAGEN
0770-160 600 | www.dina.se

Ledarjäntan avtackad

Jäntorna samlade kring läckra rätter, från vänster Elsy Larsson, Helen Vestlund, Inga Ehrin, Ann-Kristin Karlsson, Britt Byström, Margareta Persson, Irene Eriksson samt Marie-Louise Tynong.

Från ett framträdande i Ringshög, Rengsjö, för några år sedan. Längst bak sitter Björn Hagström från Söderhamn, som många gånger kompat Jäntorna med sitt dragspel.

För drygt åtta år sedan hade Roland Axling en idé, nämligen att bilda en liten sånggrupp av det lättsamma slaget som med spex och underhållning skulle kunna vara ett glatt inslag vid sammankomster av olika slag.

Sedan blev Roland sjuk och avled på hösten 2014, men hans idé hade slagit rot hos Marie-Louise Tynong som så småningom samlade några intresserade kring sitt köksbord för att sjunga ihop sig. Till en början fanns också en man, John Erik Ehrin, med i gruppen som då fick namnet "Jäntorna och jag". Efter hans bortgång några år senare är det övriga gänget i stort sett detsamma som från början.

Övningarna vid Marie-Louises köksbord har blivit många genom åren vilket märks med en ökad scenvana vid framträdandena som också blivit flera runt om i kommunen, på äldreboenden, bygdegårdar, väntjänsten, inom kyrkan och på pensionärsmöten. Gemenskapen och sångglädjen har genom åren också stärkts i gruppen.

Nu vill Marie Louise med ålderns rätt trappa ner på sina åtaganden och lämnar Jäntorna som i fortsättningen räknar med att stå på egna ben. Processen har haft sin gång och Marie Louise och jäntorna har nu avslutat med en trevlig måltid tillsammans.

Sedan återstår Jäntorna som vi ser fram emot att lyssna på till hösten.

Text: Birgit Lundgren

Nyhet från biblioteket – en holk med böcker

Arbetet med Trönös eget bibliotek går sakta framåt. Under sommaren har vi dock haft en paus i uppbyggandet och sorterandet, men Tisdagsgruppen har vänligen hjälpt oss att bygga en liten ”Bokholk” som nu finns uppsatt på Ica Trönös yttervägg. Ta gärna en titt där nästa gång du är och handlar eller har vägarna förbi.

Böckerna där i är gratis att ta och du behöver inte lämna tillbaka dem. Behåll dem själv eller skicka vidare till en annan läsare! Huvudsaken är att de kommer till användning. Böckerna kommer att bytas ut en gång i månaden.

Tack Tisdagsgruppen och alla som varit med och fixat den fina Bokholken!

Med vänliga hälsningar,
Biblioteksgruppen gm *Gabriella* och *Carina*

Kungsgården Pizzeria
Restaurang & Grill

ÖPPET

Måndag – torsdag	11:00-21:00
Fredag – lördag	11:00-22:00
Söndag	11:00-21:00

0270-350 97

Följ oss på Facebook:
Kungsgården Pub & Restaurang

Att skydda och bevara bygdens själ

– naturen och kulturen i vårt gemensamma hem

Nyligen avgick Trönö hembygdsförenings ordförande Birgit Lundgren efter flera år på posten. Här berättar hon själv om bakgrunden till beslutet.

Det händer ibland att man kommer till vägs ände och måste göra en förändring i sitt liv. Jag har kommit dit nu och har själv tagit beslut om att kliva av ordförandeskapet i Trönö hembygdsförening med omedelbar verkan efter några givande och mestadels trivsamma år. En strävan efter att förankra hembygdsrörelsens anda med att lyfta fram och föra vidare till framtiden de natur- och kulturarv som finns i vår bygd har drivit mig och styrelsen i arbetet i föreningen.

Hembygd innebär den plats där man känner sig hemma, vilket är gott att veta för oss som trivs i Trönö utan att vara födda här, liksom för dem som är födda på orten men av olika anledningar flyttat härifrån.

Förutsättningarna för Trönö hembygdsförening förändrades radikalt när makarna Elsa och Tore Larsson testamenterade sitt hemman till föreningen år 2014. Styrelsens tolkning är att deras önskan var att hemmanet med byggnader, jord, skog och fäbod skulle förvaltas i hembygdsföreningens anda och på medlemsmötet efter arvet framfördes från medlemmar starka önskemål om att hemmanet skulle bibehållas intakt utan förändringar i ägarstrukturen. Detta har styrelsen fortfarande som rättesnöre.

Ordförandeskapet innebär att leda styrelsearbetet med ansvar för närmare 20 byggnader varav flera kulturbyggnader, jord och skog, skötsel av gamla kyrkan, Söderblomsgårdens verksamhet med sommarservering, marknadsföring, statistikuppgifter, representera föreningen vid kontakt med allmänhet, föreningar på orten och övriga hembygdsföreningar. Dessutom har undertecknad hållit i arbetet med byaböcker, medlemsalmanacka, fotocirkel, bakat, brett smörgåsar, handlat till Söderblomsgården samt hållit i sommarens utbud av aktiviteter.

Arbetsuppgifterna är många och de som frivilligt arbetar för föreningen blir med åren tyvärr allt färre, men är guld värda. Åldern tar ut sin rätt och det fylls inte på med frivilliga krafter som förr.

Styrelsen föreslog till senaste årsmötet att förändra organisationen genom att ersätta den tidigare fastighetskommittén med arbetsgrupper för exempelvis byggnader, skog och mark, museiföremål, samlingar, arkiv, kök med flera, för att få intresserade medlemmar till olika specialområden. Det går lättare att få medlemmar att ingå i en arbetsgrupp än i styrelsen. Detta skulle effektivisera och förenkla arbetet, bredda kompetensen och ge bättre underlag till beslut. Förslaget röstades dock ner av årsmötet till förmån för att behålla den tidigare kommittén.

Här insåg jag personligen att min tid som ordförande var över eftersom årsmötet saknade förtroende för styrelsens förslag. Jag hade då siktet inställt på att sitta kvar under innevarande år, vilket också tidigare framförts till valberedningen.

Sommaren har som vanligt inneburit mycket arbete med få dagars riktig ledighet. Det blir gärna så när man frivilligt tagit på sig att vara både ”präst och prästfru”. Det mesta har jag gjort med glädje och entusiasm, men det finns också smolk i bägaren bland annat med synpunkter över vad som gjorts fel eller inte alls. Allt det här läggs på hög och även jag blir äldre och tröttare och då blir nålsticken desto vassare. Har ingen konflikt alls med styrelsen och vill gärna fortsätta med byaböcker, fotocirkel och liknande uppgifter, men alltså för min egen skull inte längre som ordförande.

Att vara ordförande i Trönö hembygdsförening är ett intressant, men stort och krävande uppdrag som jag hoppas att rätt person tar på sig och önskar samtidigt lycka till.

Birgit Lundgren

Information från styrelsen i Trönö hembygdsförening

Calle Höglund som är vice ordförande går tills vidare in som ersättare för Birgit Lundgren. Med största sannolikhet kommer inom kort (under hösten) kallelse till extra årsmöte, där huvudpunkten blir val av ny ordförande i THBF. Valberedningen har börjat arbeta med uppdraget att söka efter en sådan.

Det är ju som Birgit skrev i sitt brev uppenbart att årsmötet riktade en misstroendeförklaring emot den sittande styrelsens förslag till omorganisation, flera arbetsgrupper som arbetar nära styrelsen, när man röstade emot detta.

En ideell förening med så stora, tunga åtaganden som THBF har, inte minst ekonomiska, behöver en mycket kompetent och aktiv ideell företagsledning och det känns inte helt självklart att detta kan uppnås i realiteten. Att para ihop hembygdsrörelsens grundvisioner med ekonomi och kompetens för att sköta ett företag, näringsverksamhet, är inte alltid enkelt. Det finns ju inte bara en självklar väg att gå!

Skäktkniv från 1815 som nyligen såldes på auktion. Den har typiska kännetecken från Trönö. De mindre blommorna kallas Trönörosor, vilka här har kompletterats med ovanliga större blomhjärtan.

Birgit Lundgren

Fladdrande vingar i gräset

Varför heter det fjäril? Dessa små färgrika, ljuvliga, flygande varelser som gör oss somriga i själen, har olika namn. I Norge och Danmark säger man *sommerfugl,* sommarfågel. På tyska heter de *Schmetterling* som associerar till grädde (Schmetten). Det ligger nära engelskans *butterfly*, smörfluga. I franskan säger man *papillon* (från latines *papilio* som beyder fjäril) och på spanska *mariposa* (fritt översatt ”den ljusa Maria”.

Men vårt ord fjäril sägs stamma från fornnordiskans *fiæral(d)* som betyder fjäder. Och visst kan man se dem som små lysande fjädrar som virvlar runt.

Margitta Skavsjö har tagit dessa underbara bilder vid Järvsjön, Trönö. Under åren har hon dokumenterat 44 arter där vid sin stuga. Det finns i Hälsingland totalt 55 arter. Av de här avbildade tolv är det sorgmantel och påfågelöga som övervintrar som fjärilar.

ÄNGSSMYGARE 26-34 mm. Slutet av maj–slutet av augusti.

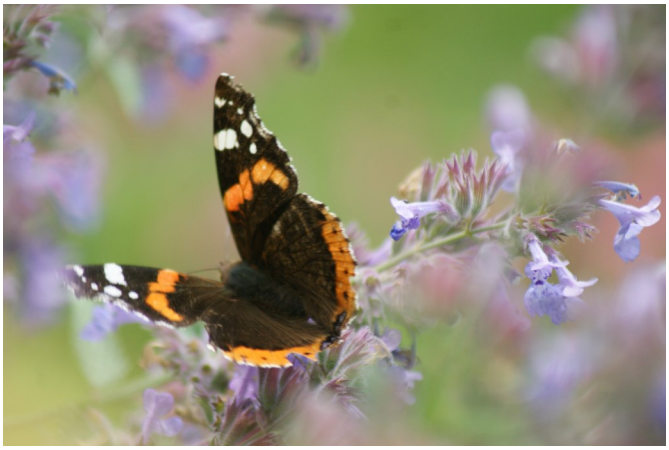

AMIRAL 55-63 mm. Migrant. Kommer till Sverige från södra Europa och norra Afrika. Maj / juni / juli – mitten av oktober.

SILVERSTRECKAD PÄRLEMORFJÄRIL, hane.
53-65 mm. Mitten av juli – mitten av augusti.

RAPSFJÄRIL 41-53 mm. Början av maj-juni / juli – början av september.

SKOGSNÄTFJÄRIL 29-48 mm. Mitten av juni – mitten av augusti.

VITFLÄCKIG GULDVINGE, hona. 31-34 mm. Början av juli – mitten av augusti.

MAKAONFJÄRIL. 72-90 mm. En av våra största dagfjärilar, mitten av maj – början av juli.

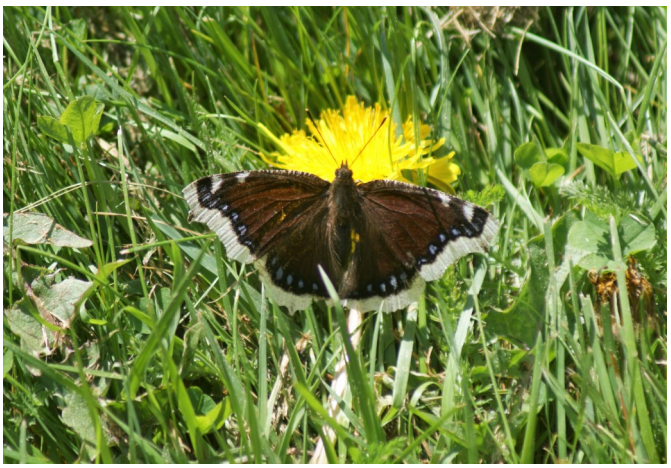

SORGMANTEL 62-75 mm. Slutet av mars-hela maj /slutet av juli – hela september.

HEDBLÅVINGE 21-28 mm. hona. slutet av juni-augusti.

PÅFÅGELÖGA 54-59 mm. Slutet av mars-hela maj / slutet av juni – hela oktober.

VITGRÄSFJÄRIL 42-52 mm. Mitten av juni – slutet av juli.

SVAVELGUL HÖFJÄRIL, hane. 47-54 mm. Mitten av juni – slutet av juli. **Hälsinglands landskapsfjäril.**

Höstmöte

Trönöbygden ekonomisk förening

Lördag 12 november kl. 15

IOGT Enighet

Medlemsmöte om vår verksamhet

Vad har hänt under året?

Vad planerar vi för framtiden?

Alla är välkomna!

Medlemmar har rösträtt.

Trönö Idrottsklubb
Fotboll och Skidor

Den 12 juni var Trönös framtida damlag med på en fotbollscup som anordnades av Söderhamns FF. Det var en otroligt härlig sommardag och spelarna kämpade på i den varma solen med glädje! De var nervösa, uppspelta och väldigt glada under hela turneringen. Bara att ha på sig matchtröja med en egen siffra på verkade vara en upplevelse för många som aldrig spelat en fotbollsmatch förut.

Tränarna Jonas Lif, Mats Nilsson och Nils Persson har varsin dotter i laget och har själva varit aktiva (och är fortfarande i viss mån) i Trönö IK sedan barnsben. Under taktiksnacket peppade de barnen att ha roligt, göra sitt bästa och att heja på varandra. Under matcherna såg de till att alla spelare fick lika mycket speltid, blåste på eventuella skavsår och såg till att de drack vatten eftersom det var både varmt och jobbigt.

För barnen i denna ålder spelas matcherna i ett område som avskärmas med en sarg vilket gör att spelet kan pågå längre utan avbrott. Barnen får möjlighet att spela fotboll så mycket som möjligt under en match eftersom bollen aldrig går ur spel så länge det inte blir mål, men vilka mål sen! Målen räknades inte och helt ärligt finns det risk att vi åskådare ändå inte hade kunnat hålla koll på hur många det var, eftersom målnäten fladdrade till i tid och otid.

Fördelarna med sarg är många även under träning, men det är dyrt. En sarg för spel tre mot tre kostar cirka 40 000 kr, men självklart finns det villiga sponsorer i vårt underbara Trönö. Fem sponsorer har gjort det möjligt och tack vare dom har en sarg beställts här i dagarna! Det är så imponerande hur villiga människor, föreningar och företag är att bidra när något behövs. Barnen kommer att ha stor glädje av den under träningarna och många verkar redan ha fått blodad tand efter cupen - på senaste träningen hördes nämligen någon utbrista ”mer match!”

Text och bild:
Elin Hamredahl Nilsson

Ellen Söderberg Lif på väg att dra på sig skorna och göra sig redo.

Majken Olhem vet hur man poserar som en tvättäkta fotbollsspelare.

Molly Goude är peppad inför sin första fotbollscup.

Wilma Edlund levererar ett härligt leende för kameran.

Vinna Kjellström är också peppad.

Linnea Hagelin är en glädjespridare dagen till ära och kämpar på i den varma solen.

Majken Hamredahl Nilsson får hjälp med benskydden.

Elli Martinsson och Vinna Kjellström är glada på bänken i väntan på sin tur att få spela.

Tränarna Jonas Lif och Mats Nilsson peppar spelarna inför deras första match för dagen.

Spelarna hejar på varandra och är redo för att snabbt byta av sina lagkamrater.

Att tacka motståndarna för god match är viktigt.

Stående från vänster: Nellie Hedvall och Molly Goude. Sittande från vänster: Sally Tång, Ellen Söderberg Lif, Elli Martinsson, Majken Olhem och Vinna Kjellström.

Skördefest

Söndag 25 september kl. 11–14, i och kring IOGT Enighet

Servering av skördesoppa och kolbullar.

Har du något ätbart att sälja är du välkommen att göra det.
Något nyskördat, plockat, förädlat eller tillagat - allt går bra!
Anmälan till Lena Åkerlind, tfn 070-350 80 66, e-post *info@tronobygden.se*

Med reservation för ändringar.

Följ evenemanget på Facebook för aktuell info.

Arr: Trönöbygden ek för

Från när och fjärran med rötterna i Trönö

Brita Butler Wall utanför Ol' Mårs i Långbro där både hon och Kristina Lugn har rottrådar.

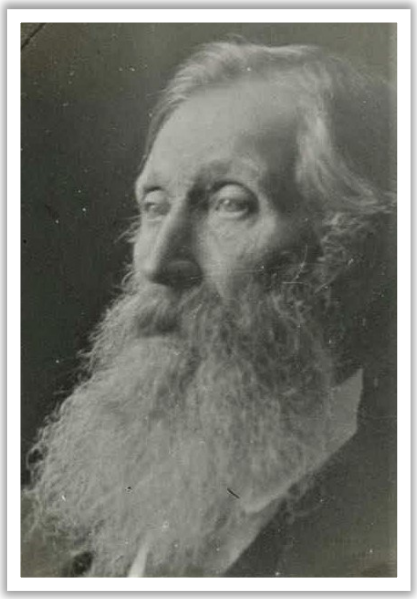

Mickel Mickelsson född 1832 på hemmanet Sterte nr 3, som då låg i Stertebacken. Han var troligen den förste från Trönö som for till Amerika omkring 1855 och från samma släkt som Brita Butler Wall.

Släktforskningen har på senare år tagit fart tack vare de digitala program som gjort det möjligt att sitta hemma vid datorn och leta sina förfäder. Sommaren ger då en möjlighet till att både se sig om i nya trakter och att söka upp de platser där den egna släkten har rötter. Hembygdsföreningen blir då en länk från trönöättlingar som aldrig varit i trakterna tidigare, men söker sina rötter.

För några år sedan kom ättlingar till Jöns Ruus och hustrun Marta i Tygsta, från Amerika och Forsa och fick se Ruuses kammarn i ladugårdsdelen på Jöns Ols där Jöns brukade sova ruset av sig innan han dömdes för mordbrand till fyra års fängelse på Långholmen i Stockholm. Han dog under strafftiden och lämnade familjen i mycket svåra omständigheter. Alla barnen flyttade från Trönö, några till Amerika och en av sönerna tog namnet Terneborg och flyttade till Forsa. Det blev en oförglömlig heldag i Trönö då ättlingar från de olika världsdelarna träffades och satte en blomma på farfars mor Martas grav vid Trönö nya kyrka. *Billy Terneborg* med hustrun Kicki återkommer sedan varje sommar med en blombukett som för en tid förgyller hennes grav.

Graven efter Marta Jonsson, som kallades Ruus-moster och dog i Rappsta 1931, har prytts med blommor av Billy Terneborg från Forsa som varje år besöker sin farfars mors grav på Trönö nya kyrkogård.

Ulf Nygren från Stockholm söker uppgifter om sin far Axel Nygren och hans barndom i Tygsta, dit han kom som fosterbarn vid nio månaders ålder 1910. Det gick bra för Axel senare i livet, men sin barndom ville han aldrig prata om, vilket ger anhöriga funderingar.

Vi har varit runt i de trakter i Tygsta, Rönningen och Tygstabodarna där Axel växte upp för 100 år sedan. Ingen kommer längre ihåg honom, det är för länge sedan, men någon har hört talas om att han inte hade det så lätt. Vi söker vidare.

Bärplockare på Västansjövallen 1923. Längst till vänster står Axel Nygren, som var fosterbarn i Tygsta.

Via facebookgruppen Trönöfolk kom i vintras en beställning på fyra byaböcker att skicka till *Brita Butler Wall* i Seattle, USA som efter en tid meddelade att hon med stor behållning läst böckerna från pärm till pärm och att hon och maken skulle besöka Sverige i sommar och då räknade med ett besök i Trönö. Coronan höll på att sätta käppar i hjulet för Trönö-besöket, men det gick ändå att få till.

Det var med stor förundran jag mötte Brita, född av amerikanska föräldrar i Amerika, som ändå pratade en helt felfri svenska med ett stort ordförråd. Hon skulle passa bra som nyhetsuppläsare med sitt perfekta uttal. Hon förklarar att hon i ett år läst svenska i Uppsala, nu är pensionerad professor i språkpedagogik och tar alla chanser att prata svenska. Resultatet kunde inte blivit bättre.

Hon är en flitig och kunnig släktforskare med rötter i flera av Trönös bondgårdar, bland andra Ol' Mårs i Långbro, där hon har släktskap på långt håll med både Nathan Söderblom och poeten Kristina Lugn. Från Tygsta nr 2, samt Sterte nr 1 och 3 har hon också rötter, till bland andra den förste Amerika -emigranten Mickel Mickelsson som från föräldrahemmet i Stertebacken obemärkt tog sig över Atlanten omkring 1855 via arbete till sjöss från sjömanshuset i Söderhamn.

På Britas mors sida kommer de flesta från Hälsingland och många, bland annat ättlingar till Margta Olsdotter från Ol' Mårs i Trönö, var bland de första som kom till Bishop Hill med Erik Jansarna omkring 1846 och Britas mor är uppväxt där.

Dagen efter vår träff i Trönö fick Brita och maken ett par timmar över och besökte på egen hand, med hjälp av trönö-kartan, Långbro fäbodar dit hennes kvinnliga anor förr i tiden vandrade från Ol' Mårs med kreaturen varje vår.

Birgitta Renström Linde, författare bosatt i Alingsås, men med rötter på sin pappas sida i båtsmanstorpet Renströms i Wij håller på med förberedelser inför en bok baserad på verkliga händelser i hennes farfars livshistoria. Hon och maken har hyrt på bystugan några dagar i sommar och har cyklat runt i Trönö för att lära känna bygdens historia och miljön där hennes farfar växte upp.

Hon vill få alla detaljer rätt inför arbetet med boken om båtsman Renström och hans familjs öden och äventyr. Med hennes grundliga faktakoll och noggrannhet med historiska skeenden kan vi se fram emot den ännu oskrivna boken med ett stycke Trönöhistoria i romanform.

Text: Birgit Lundgren
Foto: B. Lundgren samt DiBiS

Båtsman Renström i Wij vid bröllopet med sin andra hustru Ingrid Fredin den 28/8 1904, för ganska precis 118 år sedan.

Världen är liten – Trönö är stort

en berättelse om släkten Stål från Tomtas

En dag i juli månad hade jag besök av *Eva Ståhlenbjörk* med familj. Hennes pappa heter Johan Ståhl, född i Trönö 1911.

Eva bor idag i Sollentuna och har under några år deltagit i körsång i Vallentuna och Täby. Då hon uppsnappade att körledaren var född i Trönö berättade hon att hennes pappa också kom från Trönö. Pappan namn är Johan Ståhl född i Trönö 1911, död i Danderyd 1975. Det hade inte blivit något Trönöbesök för Eva under barndomen. Hon var bara elva år när pappan dog.

Redan 2020 blev jag uppringd av Evas körledare, som heter Angelica och råkar vara min dotter. Då fick jag ledtråden "Johan Ståhl f. 1911". Jag kunde hitta hennes pappa i "Byaboken om Hamre" och Eva fick foton från boken.

En kväll i juli 2022 ringde telefonen. Eva Ståhlenbjörk hade bokat övernattning på bystugan i Trönö och undrade om jag kunde hjälpa henne dagen därpå. Det var underbart att kunna säga: "Välkommen i morgon! Jag bor i gula huset du ser till höger om kyrkan när du står på trappan till bystugan".

Det kändes meningsfullt att visa henne Tomtas i Hamre (där hennes pappa bodde). I huset i Trönbyn där pappans kusin (Georg Skoglund) bodde välkomnades hon av nuvarande ägare Britt och Göran Byström. Hon fick också se huset i Trönbyn där hennes tremänning bodde och ungefärlig plats nedanför gamla kyrkan där hennes farfar förolyckades i en hästolycka.

Innan Eva Ståhlenbjörk gick till sängs den natten åkte hon tillbaka till Tomtas. Jag tror inte att nuvarande ägare misstycker om jag avslöjar att Eva tog med sig ett litet minne av sin pappa och Trönö. Hon tog faktiskt en liten sten av rester från husgrunden.

Text: Madelaine Thelin
Foto: Birgit Lundgren

Den enda byggnad som finns kvar av hemmanet Tomtas i Hamre där familjen Ståhl bodde.

Släkten Goude då och nu

Text: Birgit Lundgren
Bilder: Privata

Släktträffar förläggs gärna till sommaren. I Rönningens bygdegård har Gunnie Sundqvist Söderman samlat smedsläkten Goude med rötter i 1500-talets Frankrike. De tog sig till Sverige och en gren hamnade så småningom i Trönö, Trossens i Västansjö och i Grubbe.

De breda smednävarna går igen hos många i släkten, liksom musikbegåvningen, bland andra hos Gunnies tremänning, sångaren Totta Näslund som nog aldrig provade smedyrket trots sina breda nävar. Han blev en känd bluessångare och minnet av honom lever kvar efter hans bortgång 2005, hans systrar och bror var på plats i Rönningen.

De 35 släktingarna hade åkt från landets alla hörn för att hålla släktbanden levande. De träffades senast för 41 år sedan och under åren som gått sedan dess har en hel del fått sluta sina dagar och andra har tillkommit. Många minnen och berättelser om hur livet för släkten Goude såg ut förr i tiden delades till de yngre släktleden och får nu möjlighet att berättas vidare på kommande släktträffar.

Ur albumet från den första släktträffen för 41 år sedan.

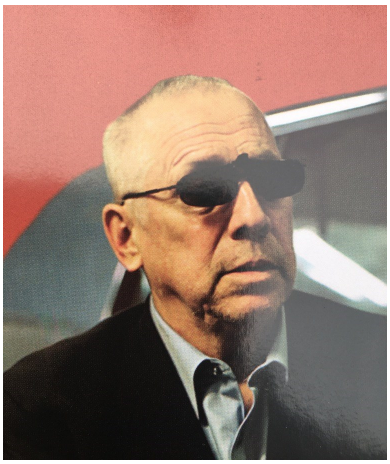

Att Totta Näslund var av smedsläkt från övre Trönö känner inte många till.

Här ser man att det är fest på gång.

Släkten Goude årgång 2022 på träff i Rönningens bygdegård. Två fyrbenta medlemmar är också med och Gunnie Sundqvist Söderman sitter näst längs till höger på främre raden..

Trevliga traktorfärder till historierika fäbodar

Fäbodarna hade stor betydelse under flera hundra år i det gamla norrländska bondesamhället, då möjligheten att sommartid ha kreaturen på skogen var nödvändig för att åkermarkens grödor kring byn skulle räcka över vintern. Alla hemman hade sin fäbodstuga med ladugård på byns fäbodvall. Under 1800-talets kraftiga befolkningsökning bosatte sig familjer på vissa fäbodvallar, till exempel Bergesbodarna, Hamresbodarna, Tygstabodarna och Gåstjärnsvallen. Dessa var bebodda ett stycke in på 1900-talet.

Fäbodarnas betydelse minskade i början av 1900-talet genom att jordbruket mekaniserades och rationaliserades. Stugorna kom sedan till användning som bostäder för skogsarbetare under arbetsveckorna, vissa revs och andra byggdes om till sommarstugor.

I Trönö finns 14 fäbodvallar med gamla byggnader kvar, samt två där stugorna är borta. Under måndagskvällar i juli har Trönö hembygdsförening med traktor och vagn besökt fem av fäbodarna, var och en med sin karaktär och charm. Fäbodturerna har samlat mellan 20 och drygt 40 deltagare per resa, vissa har varit med på alla turerna.

Vallens historia har varvats med resenärernas egna minnen och berättelser därifrån. De tre första kvällarna var vädrets makter på vår sida, den sista kvällen var regnet obevekligt vid besöket på Svarttjärnsvallen. De 20 deltagarna kunde ändå sitta torrt under tak på vagnarna som stod jämsides, kaffet smakade lika bra och berättelserna blev lika levande.

Alf Pallin delade också med sig av sina kunskaper om det närbelägna naturreservatet Svarttjärnsberget. När regnet upphört gick några och tittade på ringlav och övriga såg sig om i och kring de två stugorna. Alla var nöjda, torra och glada även efter den kvällens traktorfärd.

Även SPF Seniorerna i Trönö har gjort en fäbodtur till Hamresbodarna med ungefär samma upplägg, då vädret visade sig från sin allra bästa sida.

Text & foto:
Birgit Lundgren

Jan Frid berättar om episoder från Tygstabodarna.

Ingrid Persson vid besök i familjens fäbodstuga vid Svedjorna.

Gammalt timmer ska bytas

Klockstapeln vid Trönö gamla kyrka har i ungefär 500 år varit ett riktmärke för besökare som närmar sig från olika håll. Som alla gamla byggnader behöver även den här, med sitt höga bevarandevärde, tillsyn och skötsel för att finnas kvar i framtiden. Undersökningar har visat att det finns rötskador vid syllarna i botten av klockstapeln som måste åtgärdas.

Mimmi Göllas, antikvarie vid Göteborgs universitet, har med ett tiotal timmermän och träspecialister, experter på kulturmiljövård från hela landet, Skåne till Norrbotten, på sin resa i Hälsingland besökt också klockstapeln i Trönö. Mimmi och timmerman Daniel Åkerman från Färila kommer på uppdrag av Statens Fastighetsverk att göra ett åtgärdsförslag för restaurering av vår klockstapel. En av utmaningarna blir att få tag på tillräckligt grova timmerstockar av bra kvalitet, med en diameter på minst 50 cm, som är en bristvara.

Birgit Lundgren

Daniel Åkerman, timmerman från Färila med släkt i Trönö vid ett av sina kommande arbetsprojekt, klockstapeln i Trönö.

Klockan i stapeln skänktes 1936 av Hälsinglands hembygdsförbund till minne av Nathan Söderblom. I nuläget skulle vibrationerna kunna skada stommen, men efter restaureringen hoppas vi få höra dess klang igen.

Författarstugorna vid Wijs-Storsjön

Text: Gabriella Bild Jensen-Sondrup
Foton: Familjen Törnros

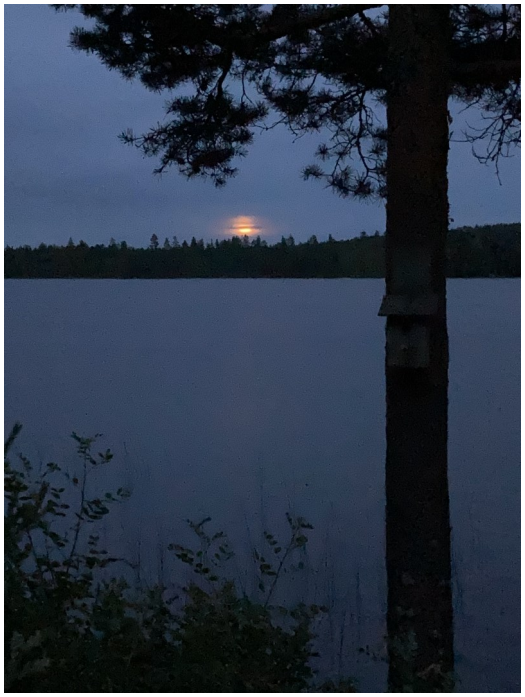

Till vänster en nytagen bild på stugan där Sid Roland skrev sina böcker, till höger utsikt över Wijsbodsjön. (Foto Christer Lindberg)

”I en grå liten timrad stuga, 10 minuters promenadväg från Wij fäbodar i Trönö, långt bort från allt jäkt och stress, sitter en försynt herre och knattrar på en skrivmaskin i fotogenlampans sken.”

(ur *Söderhamns-Kuriren* lördagen den 31 juli 1965)

Vid den lilla, lilla stranden vid Wijs-Storsjön finner man lugnet, all vardagsstress sköljs liksom av en, man känner sig inspirerad och får nya krafter för en stund. I alla fall jag. I alla fall Helge Törnros. I alla fall Sid Roland Rommerud.

Ganska högt upp på min önskelista här i livet står en strandnära stuga, en stuga att bara vara i, bara koppla av i, läsa i, skriva i, handarbeta i, mysa i, men jag tror jag får hålla det som en dröm. Inte för att jag på långa vägar har några författardrömmar, men jag kan förstå de nämnda författarna ovan när de sökte sig bort från civilisationen för att få lugn och ro.

Författarstugor eller skrivarstugor finns det ett antal av i Sverige, Vilhelm Moberg hade en, August Strindberg likaså, men visste ni att det finns två intill Wijs-Storsjöns strand? Helge Törnros hade den ena och han behöver väl knappast en närmare presentation för våra äldre läsare, för er yngre läsare samt nyligen hitflyttade kan jag säga att han kommer här ifrån bygden och har skrivit bland annat romanen *Faxehus* som utspelar sig i Söderhamn under medeltiden. Han lät hur som helst bygga en skrivarstuga intill stranden av Wijs-Storsjön 1952. Något år därpå började en författarkollega till honom bygga en stuga alldeles intill. Det är Sid Roland Rommerud denna artikel kommer att handla mest om.

Författare har en märkbar tendens att periodvis dra sig undan för att riktigt kunna grotta in sig i sina tankar och producera makalösa texter. Dessa tillflyktsparadis ligger inte sällan intill vatten och skog. Lugnet och skönheten verkar få den kreativa ådran att komma till sin rätt.

Tidigt i somras fick jag ett boktips av min kollega Carina Bergman (för övrigt Helge Törnros’ barnbarn och delägare av hans skrivarstuga vid Wijs-Storsjön) när vi pratade om Wijsbone en dag. Jag berättade för henne att det är min favoritsjö och att jag drömmer om en stuga där och så började vi prata om stugorna som ligger däromkring.

– Men vet du att det har bott en annan författare än morfar där också? sa hon då. Och i en av hans böcker nämns den så kallade Tyskgrottan! Boken utspelar sig vid en fiktiv sjö som heter Lomsjön och det sägs att det är egentligen Wijs-Storsjön.

Och så var diskussionen i gång och min nyfikenhet väckt. Jag är ju inte bara etnolog utan även bibliotekarie och allt som har med historia och böcker att göra är således intressant. Och så beslutade jag mig för att försöka få tag på ungdomsboken *Lomsjöns hemlighet*. För den fasansfulla (!) kostnaden av 10 kr hittade jag den på ett antikvariat och fick den i brevlådan inom ett par dagar. Handlingen i sig är väl inte så häpnadsväckande, det är mer miljöerna och personerna som beskrivs som är intressanta att filosofera kring. Lomsjön är en plats som Sid Roland gärna återvänder till. I just denna bok hämtar han troligen inspiration från just Wijs-Storsjön och fäbodvallen i närheten, han verkade gärna använda verkliga platser i sina böcker men valde att ge dem fiktiva namn.

– Han kallade ibland Wijs-Storsjön för Lomsjön just för att de fåglarna ofta häckade där, berättar Eva Persson (Helge Törnros’ dotter) när jag pratade med henne på telefon. Hon beskriver Sid Roland som en väldigt mysig man. Eva är jämnårig med Sid Rolands son Lasse och de lekte ofta som barn i stugorna. Sid Roland hade ofta med sig sina två barn, Lasse och Lillemor, som han hade från tidigare äktenskap, och sin fru Irma när han var i stugan.

Men vem var då denne Sid Roland Rommerud? Han föddes i Stjernsund i Kopparbergs län 1915 och växte upp i

Sid Roland och den importerade och beskjutna Jeepen från USA, någonstans längs stigen som ledde till stugan, 1950-talets mitt.

Norrbotten, närmare bestämt i Vindeln. Som 23-åring flyttade han söderut och hamnade i Stockholm. Till en början arbetade han även som journalist parallellt med författarskapet, något som även märks i hans reseskildringar som han senare publicerat. Redan på 30-talet skrev han barn- och ungdomsböcker. Den första, *Skatten på Sommarön,* gavs ut 1933 och utspelar sig i den fiktiva orten Vindsele, efter uppväxtorten Vindeln.

Hans mest kända verk är serien om *Tvillingdetektiverna* som skrevs tillsammans med Ivar Ahlstedt under deras gemensamma pseudonym Sivar Ahlrud. På 1940-talet gavs några av hans ungdomsböcker ut på Eklunds förlag, där även några av Helge Törnros böcker gavs ut. Kanhända var det genom förlaget som deras vägar korsades? Alternativt kan de ha mötts lite senare, på 1950-talet, när de båda skrev för Wahlströms förlag. Hursomhelst gav båda dessa förlag ut ungdomsböcker och det var vad de båda herrarna mest skrev just under 40- och 50-talen. Sid Roland var även med och startade Sveriges ungdomsförfattarförening.

När författarkollegorna lärt känna varandra började i vart fall Sid Roland med att vistas i Sörgårdens fäbodstuga på vallen (Berglöws) under två somrar. Sedan byggde han sin egen skrivarstuga intill Helges. Detta berättar Jan-Eric Berger som numera är ägare till Sörgårdens fäbodstuga och med glädje minns Sid Roland från sin barndom.

– Jag minns honom som en snäll farbror som verkligen tyckte om oss barn, berättar Jan-Eric.

– Han brukade berätta om sitt liv och sina äventyr för oss, en gång läste han högt ur en av sina böcker minns jag. Och så byggde han en flotte också, som han och hans vänner brukade använda när de fiskade, för det tyckte han om att göra.

Han brukade umgås med fiskeboksförfattaren Nisse Strandberg och illustratören Harald Hägg (som för övrigt har illustrerat flera av Sid Rolands böcker) och tillsammans brukade de fiska både från båt och den där flotten.

– Jag vet att vi barn lånade den där flotten någon gång, det var verkligen mysigt, säger Jan-Eric och tänker tillbaka på sin barndoms somrar på vallen.

– Vi hade ju fester där på vallen också och jag kommer ihåg att folk tyckte att det var spännande med de där två författarna som byggt stugorna bredvid varandra.

– När stugorna byggdes fanns ingen väg dit, man tog sig dit på en stig från fäbodvallen. Det var inte helt lätt att ta sig fram och det brukade vara väldigt blött på stigen, berättar Gerd Bergman när jag intervjuar henne inför den här artikeln.

Gerd är, precis som Eva, dotter till Helge och har träffat Sid många gånger under sin uppväxt. Likaså Carina (Gerds dotter) minns honom och hans böcker från sin ungdom.

– Han var en bestämd men otroligt snäll man, han var social och lätt att prata med och väldigt glad, berättar Gerd när vi sitter och tittar på bilderna av honom som de hittat. Han sökte kontakt med många, säkert för att få uppslag till sina böcker.

Vi ringer även upp Gert, Gerd och Evas bror för att höra vad han minns av Sid.

– Han var väldigt intresserad av bilar, berättar han. Flera gånger när han var utomlands för att skriva sina reseskildringar tog han hem en bil hit till Sverige. Han hade bland annat en Jeep från USA som det fanns skotthål i! Och så Jaguaren såklart, fortsätter Gert.

– Sid var väldigt generös också och lånade ibland ut den till mig. Jag fick ha hand om den och parkera den för vinterhalvåret i Gösta Berglöws garage, berättar Gert. Det var en häftig bil den där Jaguaren, den hade dubbla förgasare och var ganska dyr i drift, det är otroligt att han lånade ut den till mig! Och den där Jeepen han hade, den kunde han ta sig fram längs stigen med, innan de gjorde vägen dit. Han hade även åtminstone två Studebakers vill jag minnas.

Det är roligt att höra Jan-Eric, Gerd, Gert, Eva och Carina berätta om denne författare som tog sin tillflykt till skogen för att skriva. Han var en äventyrslysten man, berättar de. Sysslade med backhoppning och var inte rädd för att prova på nya äventyr.

– I sina resor träffade han många spännande personer, säger Gerd. Jag fick ett vykort en gång av honom när han var i Afrika någonstans. På bilden sitter han bredvid självaste Haile Selassie! Och så hade han en otroligt vacker och snirklig handstil. Han var en så intressant person, säger Gerd, och han dog alldeles för tidigt.

Sid Roland avled 1977 i sitt hem i Stockholm, bara 61 år gammal.

Sid Roland och Helge Törnros med metspö och stekpanna i högsta hugg.

Sid Roland, hans fru Irma samt Helge Törnros vid skrivmaskinen omkring 1956.

Gert och Eva är förresten två av de personer som Sid använder som förebild i sina böcker! I boken Lomsjöns hemlighet (och de andra böckerna i Vi tre-serien) finns en karaktär som kallas Nappe och det är Gert som är förebild till honom. Sid Rolands son Lasse och Eva är förebilder för de andra två huvudkaraktärerna. I den boken nämns som sagt även Tyskgrottan och historien är så gott som identisk med verkligheten, sånär som på namnet på tysken i fråga. Sid Roland verkar även ha hämtat inspiration från andra detaljer i bygden. I boken finns en affär som heter Hedlunds diversehandel, i verkligheten fanns Hedbergs diversehandel här i Trönö och där brukade paret Rommerud handla här de var i stugan.

Gerd berättar om en särskild händelse som hon kommer ihåg. Sid Roland hade skrivit en inköpslista och skickat någon annan att handla. På den hade han skrivit bland annat prinskorv. När han sedan fick hem varorna hade handlaren Evert Hedberg skickat vanlig varmkorv. Detta gick inte för sig tyckte Sid Roland, så vid nästa tur till affären togs korvarna med för utbyte mot prinskorv. Korven hade då blivit gammal, för i stugan fanns inget kylskåp och det hade gått några dagar sedan leveransen..

– Han var en bestämd man, säger Gerd, och han visste vad han ville ha.

Det fanns varken el eller vatten i stugan, så vatten hämtades ibland på vallen eller från en källa i skogen vid ”Rödfärgsbacken” (idag finns den tyvärr inte kvar). Ofta cyklade Sid Rolands son Lasse ned till affären för att handla, och hans cykel finns fortfarande kvar vid stugan! Telefonledning drogs in så att Sid Roland skulle kunna ha sina kontakter med förlaget etc. men än idag finns ingen el i stugan. Paret Rommerud skaffade tids nog ett fotogendrivet kylskåp så de slapp ha sina varor i en grop för att hålla kylan, det underlättade nog deras vistelse i stugan markant då de bodde i de långa perioder.

Under vinterhalvåret var Sid ofta utomlands och somrarna spenderade han nästan hela tiden här i Trönö. Sid och hans fru Irma brukade ta tåget till och från Söderhamn, de brukade komma tidigt i maj och stannade tills älgjakten. Då åkte de hem till sin paradvåning på Karlavägen i Stockholm. Den hade två våningar och var väldigt tjusig om man jämför med den enkla stugan vid sjön, berättar Eva som vistades i lägenheten ett par månade när hon var i 14-årsåldern.

– Vilken skillnad det var för mig som kom från lilla Trönö! Jag följde med Irma till PUB och NK för att handla och vi gick på Berns ibland.

Men paret Rommerud trivdes även bra med enkelheten i skogen. Frun Irma hade heller inga problem med att vistas ensam i stugan vid de tillfällen som Sid åkte till Stockholm på förlagsmöten etc. Fastän hon kom från storstan kände hon sig trygg i skogen. Hon arbetade som matskribent i olika mat- och dagstidningar och sågs ofta med en cigarett i långt munstycke eller en drink i ena handen. Hon hade skinn på näsan, berättar Gerd och Gert. Sid brukade ofta berätta om den gången som paret var på resa i ett annat land. Irma vaknade och fann att Sid var borta, så hon gick ut för att leta efter honom. Han hade en ganska speciell och hes röst så hon hörde honom genom ett källarfönster. Hon gick in och fann honom mitt uppe i ett kortspel med några ruskiga typer, framför sig hade han en stor hög med pengar. Sid hade redan tidigt i kortspelets början förstått att han troligen inte skulle komma därifrån med vare sig pengarna eller livet i behåll. Och så kom Irma in i rummet. Ett draperi drogs åt sidan och där satt en man med ett vapen riktat mot honom! – Spring ut kärring! ropade Sid då och de kom tydligen undan med en hårsmån.

Hursomhelst så förstår jag till fullo valet av plats för att bygga skrivarstuga. Läget är avskilt omgärdat av djup skog, stugorna placerade vackert sjönära. Där råder en stillhet, en makalös skönhet och ett naturnära liv. Och ett rikt fågelliv och möjlighet till fiske såklart. Att Sid Roland valde just Trönö och Wijs-Storsjön är roligt, för även om han inte nämner Trönö vid namn i sina böcker så märks det så tydligt att han trivdes här och att han fann stor inspiration när han var här. I artikeln i Söderhamns-Kuriren från 1965 berättas det att han skrev sina allra flesta böcker i stugan då. Jag låter den dåtida reportern avsluta vår nutida artikel också:

”Där har han den lugn och ro som behövs för att skriva en bok och får arbeta ostört så när som på lommarnas skrik och vindens sus i träden.”

Tänk att det inte bara är nu för tiden vi söker oss bort från en stressig vardag.

Tack Gerd, Gert, Eva, Carina och Jan-Eric för att ni inte låter oss glömma Sid Roland Rommerud.

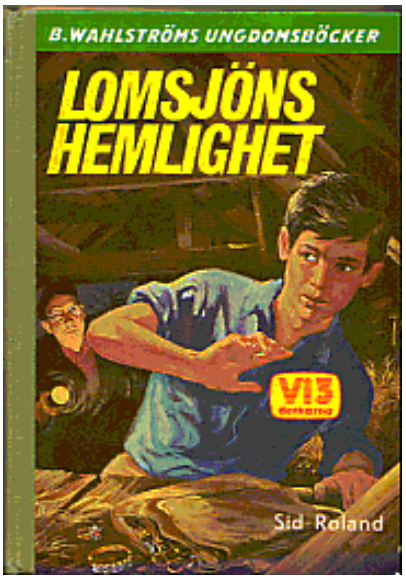

Den tredje boken av fem i deckarserien Vi tre. Längs ner till höger syns namnet Sid Roland, en av författarens pseudonymer. Det var möjligen Wijs-Storsjön som var förebild till bokens Lomsjön.

ICA Trönö

Tack för dessa underbara år!

Vår sista dag i butiken börjar närma sig. 1:a oktober kliver jag på som ICA-handlare på ICA Nära, Lappkärrsberget i Stockholm. Trönöbutiken ligger ute till försäljning och rekrytering pågår. ICA sköter allt vad gäller rekryteringen och varken jag, personalen eller Micke har någon aning om vilka som går vidare i processen. Vi får alla veta samtidigt och fram tills Trönö har en ny ICA-handlare så är det väldigt hemligt. Men jag lovar att ni alla kommer informeras så snart vi vet något!

Jag minns så väl när jag vred om nyckeln till min allra första butik för första gången, min fina butik i Trönö. Jag minns att det var en söndag, 1:a december och 1:a advent. Jag bjöd er kunder på glögg och pepparkakor och det var många utav er Trönöbor som kom in och hälsade. Redan från dag ett så började vi rulla i gång våra planer vad gällde sortimentet i butik, ombyggnationen och så vidare. Men redan 7:e januari drabbades vi av det stora strömavbrottet som kostade oss många sömnlösa nätter, mycket ångest och mycket pengar. Där och då var jag livrädd över att vi inte skulle kunna genomföra vår stora ombyggnation eftersom vi blev helt barskrapade.

Sen i februari så började vi känna av pandemin för första gången. Vi såg hur vår online ökade i försäljning mer och mer. I april omsatte vår online 650 000 kr vilket är vad vi egentligen brukade omsätta på ett helt år (på onlinen). Så ökningen var enorm och det innebar många sena nätter för oss och personalen. Jimmy kunde ibland komma till butiken vid midnatt, först då hade vi fått ut alla matkassar. Stor eloge till gänget som kämpade dag som natt när pandemin slog till som hårdast, Johanna, Jimmy, AC, Hannah, Madicken, Lina. Jädrar, vad ni kämpade! Så stolt över att vi aldrig sa nej utan vi ville verkligen hjälpa alla som behövde mat och befann sig i riskgrupp eller var sjuka. Och tack till er kunder som hjälpte oss under denna hektiska period. Allt från att köra ut matkassar, plocka leverans, ombyggnation med mera. Vilka hjältar ni är!

Dagen vi fick sätta spaden i backen och påbörja den stora ombyggnationen, den känslan var magisk! Att sedan se hur butiken formades dag efter dag till resultatet vi har idag. Vi har gått från att ha planen uppritad på papper till att göra nästan allt till verklighet. En fantastisk känsla! Känns så bra att vi (och Trönöbygden ek. för.) investerat så mycket tid och kapital i denna butik, detta gör att den står sig stark i många år framöver.

Finns fortfarande mycket som kan förbättras med butiken men grundstommen med de tyngsta investeringarna finns på plats och det var verkligen välbehövligt. Så vi kommer lämna butiken och känna att vi verkligen gett butiken och bygden det den behövde just då. Vi lämnar butiken med en fin känsla i hjärtat då alla kylar och frysar är nya samt att butiken drivs på CO_2 vilket var ett nytt lagkrav gällande köldmedia. Väldigt viktigt att detta är gjort, nu kan butiken bara utvecklas framåt och till det bättre.

Att nu börja packa ihop ”resväskan” här i Trönö ger väldigt mycket splittrade känslor. Vi har under nästan tre års tid gett 110% i denna butik och butiken blir som ens lilla barn. Nu ska vi lämna butiken, personalen, bygden och er kunder. Det är självklart att det gör ont i hjärtat och att det känns vemodigt.

Bland det jobbigaste jag gjort under mina år här är att berätta om detta för vårt fantastiska team vi har idag. Blev många tårar och känslor. Under dessa år har vi alla blivit väldigt tighta och för mig/oss betyder teamet väldigt mycket, de har varit som en familj för oss.

Alla som jag fått äran att jobba med i Trönö kommer alltid ligga mig väldigt varmt om hjärtat eftersom ni alla har utvecklat mig, gett mig stöd, gett mig vänskap, lyft mig när min ork sinat, skrattat och gråtit ihop. Ni är fantastiska!

Stort tack till TEF som alltid stöttat och förverkligat planer för butiken. Utan er hade det aldrig gått att genomföra.
Stort tack till alla er kunder som stöttar bygden och butiken genom att gynna butiken.
Stort tack för den enorma gemenskapen ni har i Trönö.
Stort tack för all kärlek, allt hjärta och engagemang ni hela tiden ger.

Helt övertygad om att det kommer gå kanon för nya handlaren. Butiken behöver en handlare med nya ögon och ny energi. Finns massvis med förbättringar som kan göras i butiken och den kan bara bli bättre och bättre.

Fortsätt att gynna butiken på det fina sätt ni gör idag. Mindre butiker behöver verkligen bygdens befolkning för att små butiker ska kunna överleva. Vi vill alla att Trönödal ska fortsätta att blomstra så fint som det gör idag.

Ett sista tack från mig, Michael och Nicole!

Emelie Stjernfelt

Vid utkörningsbilen, från vänster Emma på Emilias rygg, Robin, Helene, Therese, Lina, och Emelie och Micke framför.

Micke med sitt alltid glada leende visar upp nyinpackat, färskt kött.

”Bli stammis” manar Hannah Melin, Emelie Stjernfelt, Johanna Skavsjö och Jimmy Wännström, året var 2020.

Vi erbjuder räntefri kredit i 4 månader!

Passa på

innan prishöjningarna!

Bränslepellets av rent sågspån, utan onaturliga tillsatser.
Tillverkning i egna fabriker.
Jämn, hög kvalitet!

Ring oss för

OFFERT

070 334 43 61

Skogslidens

www.skogsliden.com

070 334 43 61

skogslidens@hotmail.com

DIN ELEKTRIKER !

elia

Gunnar Schewelius
gunnar@elia.x.se

Vi utför alla typer av el, tele, data och fiber samt servicejobb.

Vi har c:a 16 st montörer och två arbetsledare som gärna kommer ut och tittar på jobb och lämnar förslag på hur det ska utföras, samt pris.

Tel 0270-16000

Anders Holgersson

Nu är det brandstationens tur

Foto: Anders Tång

Foto: Trönö brandvärn

För snart tio år sedan började vi skissa på solcellsanläggningen till affärens tak. Den finansierades sedan genom gemensamma krafter från trönöbor, föreningar och företag.

Nu vill vi göra det igen! Denna gång för att minska vårt brandvärns dryga elkostnader och klimatpåverkan.

Brandstationen har ett tak som lämpar sig väl för solceller. Här, till skillnad från på affären, finns det möjligheter till en del överskottsel som kan säljas och komma brandvärnet tillgodo. Det blir i så fall inga stora mängder, tanken är främst att föreningen ska minska sina kostnader och klimatpåverkan, och samtidigt bidra med förnybar energi till samhället.

Vill du redan nu bidra till solelanläggningen på taket till Brandstationen? Betala för så många andelar du vill till Trönöbygdens **BG: 5125-0298**. Märk insättningen med *Solel.*

Pris per andel:	600 kr
Brons:	3000 kr
Silver:	6000 kr
Guld:	10000 kr

Alltså, om du köper fem andelar når du bronsnivå.

Namnen på dem som bidragit kommer att sättas upp på en skylt på brandstationen. Där anges också brons-, silver– och guldgivare. Om du *inte* vill synas på anslaget kan du förstås säga till om det! *TEF*

MUSIKKAFÉ

Lördag 15 oktober kl. 16.00

IOGT Enighet

Picknicktallrik eller fisk, kaffe

Underhållning
med många artister
på scen!

Lotteri med fina vinster!

Kostnad meddelas senare,
håll utkik på hemsidan och Facebook.

Anmälan senast 10/10
till Margitta Skavsjö, 070 650 26 51

Välkommen!

SENIORERNA *www.spfseniorerna.se/trono* Studieförbundet Vuxenskolan

Äppelinsamling

i en hel vecka även i år!

Efterfrågan på Trönögumman äppelmust fortsätter att öka, och förra årets must är slutsåld.

Från lördag 24 september till söndag 3 oktober

kan du ställa dina plockade äpplen på anvisad plats vid Bystugan.

Eller ring så kommer vi och hämtar dina äpplen!

Helst redan plockade, men om du inte kan plocka själv kan du få hjälp med det!

OBS att det ska vara fast vinterfrukt eller sen höstfrukt (de tidiga och lite mjöliga eller lösa äpplena går inte att musta). Det gör inget om frukten är maskäten eller ful, men ska helst inte vara skräpig.

Vill du hjälpa till eller få information?
Kontakta Anders Tång på tfn: 070-343 71 39

SPF Seniorerna i Trönö

Suringskiva utan suring

(går inte att få tag på, sill och strömming istället)

fredag 16/9 kl. 16.00, IOGT Enighet

Underhållning av *Börje Ring.*

Kostnad 150 kr.

Anmälan senast 12/9 till Margitta tfn 070-650 26 51

Modevisning

torsdag 29/9 kl. 19.00, IOGT Enighet

Musik *Björn Hagström*, presentatör *Marie-Louise Tynong*

Kaffe & smörgås, 100 kr/person

Studieförbundet Vuxenskolan *www.spfseniorerna.se/trono* SENIORERNA

Carolin Lindberg visar upp dagens utbud i Glada Blad-kiosken.

De allra flesta som passerat gränsen mellan Trönö och Norrala under de senaste veckorna har lagt märke till en rödmålad skylt och en liten grönsakskiosk intill vägen vid nedfarten till gårdstomten där familjen Sundins hus låg. Många har stannat till för att titta närmare på dagens smakfullt presenterade utbud på hyllorna och även köpt välbekanta eller nya sorters grönsaker i självbetjäningen som bygger på ärlighet.

Odlaren heter Carolin Lindberg, har Trönörötter genom sin mormor Tilda från Trossens i Västansjö, men bor nu i Söderala. Hennes föräldrar köpte Sundins mark för ett år sedan och Carolin som avslutat en treårig utbildning i ekologisk grönsaksodling på CFL i Söderhamn insåg de möjligheter som finns på platsen med närheten till bevattning från Trönöån och det lilla vägomlöpet som gör att trafiken inte påverkas av grönsakshandeln.

Kunden Tina Lönn väljer från de inbjudande, färgrika hyllorna.

Hon har många strängar på sin lyra med en röd tråd genom arbetsuppgifterna. Hon kör kylbil en dag i veckan med lokala råvaror till restauranter och privatpersoner. Hon är snickare som sin pappa Lasse, jobbar i köket på Tewe's Café & Deli i Hudiksvall och är grönsaksodlare med företaget *Glada blad* på gränsen mellan Norrala och Trönö. Hon har också ett samarbete med foodtrucken *Nära pära*, som är ett projekt mellan en kock och två odlare, varav Carro är en.

Odlingen är indelad i åtta växtkvarter med i första hand gamla kulturarvssorter till exempel squasch, bönor, kål, lök, rotfrukter och så vidare, och gödseln kommer från hästar i Tygsta. Närmast vägen finns en vägg av solrosor som ger vindskydd och är ett populärt tillhåll för humlor.

De senaste åren med corona, krig i Ukraina och en ökad medvetenhet har för många förändrat synen på livsmedelskvalitet och transportvägar vilket gjort att efterfrågan på lokalodlade produkter ökat rejält och nu är mycket större än utbudet. Odlarna behöver inte se varandra som konkurrenter, de samarbetar och söker gemensamma lösningar för att på enklaste sätt nå ut till kunderna. Även kommunerna har sett värdet av lokala odlare och Carolin är en av dem som nu ingår i upphandlingsavtalet för vår kommun. Hon satsar för framtiden och vill gärna köpa in mera mark för att utöka sina odlingar. De marker där Trönö- och Norralaböndernas kor tidigare gick på bete kanske i framtiden blir grönsaksodlingar – ingen omöjlig utveckling som det verkar. Lycka till, Carolin!

Text & foto:
Birgit Lundgren

Från skottkärra till dumper
Stråtjära
Tidsbokning
073–183 80 80
DÄCKSERVICE
Gamla Gävlevägen 7, 820 29 Stråtjära
Däckhotell • Försäljning
Skiftning • Montering
Balansering • Reparation
ÖPPET VARDAGAR 7–16
LUNCH 12–13
Continental • Cooper • Kuhmo

Insamling av aroniabär och svarta vinbär till must

Ett tidigare test av aroniamust gjorde succé bland dem som smakade på den. Men vi behöver fortsätta testet för att veta om det är en produkt vi kan kalla Trönögummans.

Aroniabären ska helst vara frostnupna när de plockas. Och de **svarta vinbären** behöver plockas nu. Båda sorterna måste sedan frysas in, för att mustas lite senare på året.

Hör av dig till Trönöbygden, 0270-42 77 62, *info@tronobygden.se*, om du har plockade och infrysta bär att skänka.

Rönningens Bygdeförening

tackar alla, som tagit del av **GÅBINGON** under fem söndagar i juli.

Succén med bingon har i år varit mycket stor. Mestadels sken solen
på de många besökare som traskat runt bingoslingan i Rönningen.
Som alltid serverades åtskilligt med kolbullar, hamburgare, korv och fika,
och många bingobrickor och lotter såldes.

Till vår stora glädje har flera yngre medlemmar börjat engagera sig på våra arrangemang.
Under sommaren har de jobbat in sig med alla sysslor som utförs under en Gåbingo,
vilket inneburit att vi 65+are kunnat ta ett steg tillbaka!

TRAKTORTAXI

SAMVARO

KÖLBULLAR

Vi kan nu också presentera höstens program:

Lördag 24/9 kl. 11–15 ordnas **GÅBINGO** ihop med allmänhetens **LOPPIS** på Bygdegården. Hyra loppisbord kostar 50:- och anmälan görs till Barbro, se nedan.

Onsdag 28/9 kl. 18 blir det **FÖREDRAG** om beståndet av flodpärlmusslor i Trönöån, med representanter från Länsstyrelsen. Vi serverar kaffe och smörgås.

Fredag 21/10 återkommer en favorit i repris och mångas önskemål,
TACO-fredag med eventuell musikunderhållning.
Tid och kostnad meddelas senare.

Lördag 19/11 kl. 19 dukar vi upp för **VINPROVNING** med tilltugg.
Tid och kostnad meddelas senare.

Söndag 4/12 återkommer det uppskattade ”**RÖNNINGEN I ADVENT”** med fiskdamm, skinkviktsgissning, tomteletning, vintergåbingo samt gröt/skinkmacka/fika.
Mer info i nästa nummer av Trönöbygden.

Mer detaljerad info kring de olika evenemangen kommer via vårt affischställ vid ICA Nära Trönö samt på sociala medier under hösten. Så håll ögon och öron öppna!

Rönningens Bygdegård har så mycket att erbjuda för ALLA typer av arrangemang.
Här finns lokalen för släktträffen, byfesten, bröllop, barnkalaset med mera.
Hör av dej till Barbro Sahlin 070-543 47 21 eller Karin Holmgren 070-19 00 646.

Du är väl medlem? Om inte kan du stödja oss genom att betala in årsavgiften 150 kr/familj på bankgiro 870-4975. Glöm inte att skriva avsändare.

Välkomna
på våra aktiviteter!

Träning för alla på Rehabmagasinet

På Rehabmagasinet i Söderhamn tränar du utifrån dina egna premisser med kunnig personal som alltid finns på plats. Du kan träna oavsett om du är patient på Rehabmagasinet eller bara vill komma igång med din träning.

På Rehabmagasinet finns träning för alla. Även, och kanske speciellt, för dig som inte ”kan” men gärna vill. I och med att gymmet alltid är bemannat, finns det alltid personal att rådfråga. Det är viktigt att maskinerna används på rätt sätt för att undvika skador, och att övningarna väljs efter varje persons individuella behov.

Att jämföra med sig själv och inte med andra är en annan förutsättning för en positiv träningsupplevelse. Som ny medlem får du hjälp med att göra en personlig hälsoplan, sätta upp mål och kartlägga eventuella besvär i rörelseapparaten, utifrån det gör vi en personlig gym genomgång. Förutom tillgång till alla maskiner och gruppass så ingår en kurs första året. Detta för att alla medlemmar ska ha samma röda tråd att följa genom sin vardag och i sin träning.

– Våra medlemmar är allt från människor som har ont och behöver specifika träningsprogram, till de som vill komma igång med träningen och få professionell hjälp och rådgivning på vägen. Vi vill skapa ett lugnt och hemtrevligt utrymme där alla ska känna sig välkomna, därför spelar vi musik på lägre volym och har valt att ha flera, mindre ytor för varje träningssektion istället för en stor, öppen yta, säger Anna Nordström, delägare på Rehabmagasinet.

Känslan av lugn och hemtrevlighet infinner sig direkt innanför dörren. Ett mysigt väntrum följs av en soffgrupp lite längre in i lokalen, där de som vill kan sätta sig ned med en kopp kaffe tillsammans efter träningen. Lugnet är påtagligt. Det enda som då och då bryter tystnaden är de vänliga hälsningsfraserna i korridorerna.

– Här ser alla varandra. Alla tittar upp och hälsar, och det är förstås också vår tanke, att det ska kännas roligt att vara här. Träning ska vara glädjefyllt och kännas som en naturlig del i vardagen.

”Vi vill skapa ett lugnt och hemtrevligt utrymme där alla ska känna sig välkomna.”

rehab MAGASINET

Faxeholmsgatan 2B ■ Söderhamn ■ 0270-135 35 ■ www.rehabmagasinet.se

Holms

Bleck & Plåt

holmsplat@gmail.com

0270-100 71, 070-516 42 99

Allt inom byggplåt!

- Lägenhetsuthyrning
- Fastighetsskötsel
- Snöröjning

Söderhamn 0270 100 71, 070 516 42 99

Mw's mat
Catering för alla tillfällen
www.mwsmat.se
Rengsjö

Smörgåstårtor & gräddtårtor
3-rätters menyer
Matlådor
Buffé

Catering för alla tillfällen!
Ring och beställ på **070—695 23 36**
eller mejla *monica.westb@telia.com*

Monas abborrfilé
med kräftsmak

Från
Mona Eriksson
Tygstabodarna

Ingredienser

till lagen
- vatten
- salt och socker
- dillkronor
- eventuellt lite öl

samt
- abborrfiléer
- tomater
- ca 150 g rumsvarmt smör
- pepparrot

- Koka upp en kräftlag av vatten, salt, socker, dillkronor och ev lite öl och låt kallna.
- Hacka tomater i små bitar och blanda med ca 150 g rumsvarmt smör, tillsätt lite pepparrot och forma till en rulle som läggs kallt.
- abborrfileer i lagom mängd rullas ihop och läggs i en kastrull, kräftlagen slås över och fisken kokas några minuter.

Avnjuts med kokt potatis och bitar av smöret.

Kalles spartips:

Berge-bregott

250 g smör till extrapris
1 dl vatten
1 dl blandad olja - raps - solros - oliv.

Alla ingredienser ska vara rumstempererade och blandas med elvisp. Förpacka i lämplig smörask och förvara i kylskåp tills det är dags att bre mackor.

Kalle Frid i Berge

J&A
Hushållsservice AB

Service, reservdelar, tillbehör, maskinförsäljning

Köksutrustning, tvättmaskiner, diskmaskiner, kyl & frys

Återförsäljare av
EL-BJÖRN Kraft Ljus Klimat · Cylinda år efter år · PODAB Professionell tvättstugeutrustning

Jens & Arnes Hushållsservice AB
Jens Rehnvall
Telefon: 0270 160 80, 070 31 70 863

CAFÉ RUTAN

ÖPPET
Må–fre 7–19
Lördag 7–17
Söndag 9–17
ICA Trönö

Stilla stunder i poeters sällskap

Tända ljus. Dikt, sång och musik. Berättande. Andakt.

Onsdagar i Trönö kyrka kl. 18.00

21/9 **Landet som icke är** om Edith Södergran
19/10 **Bättre brödlös än rådlös** om Pälle Näver
23/11 **Min själ blir aldrig jord"** om Atle Burman

Medverkande: *Sandra Dewerud, Ewa Monikander och Marie Sundberg*

DET HÄNDER I TRÖNÖ

Tisdagar kl. 16 – 17 gympa i skolans gymnastiksal, start 23/8.
Tisdagar kl. 10.30 bingo i församlingshemmet, start 20/9, eget fika.

AUGUSTI

Lö 27 aug **Lyskväll längs Trönöån** marschallerna tänds ca kl. 20 (s. 4).

SEPTEMBER

On 14 sep **Trivselkväll i atriet** kl. 18.00 utanför Trönö kyrka. Församlingen Bjuder på varmkorv, hamburgare och dryck. Allsång, skönsång och samvaro. Klä dig varmt. *Arr: Norrala Trönö församling*

Fr 16 sep **Sill– och strömmingstallrik** på IOGT Enighet kl. 16.00. Underhållning av *Börje Ring*. 150 kr/person. Lotteri. Anmälan senast 12/9 till Margitta Skavsjö, 070 650 26 51. *Arr: SPF*

On 21 sep **Landet som icke är,** om Edith Södergran i Trönö kyrka kl. 18.00 (s. 29).

Lö 24 sep **Gåbingo i Rönningen** och Loppis kl. 11 – 15 (s. 8).

Lördag 24/9 till och med söndag 2/10: Äppelvecka med insamling (s. 25).

Sö 25 sep **Skördefest** i och omkring IOGT Enighet (s. 15)

On 28 sep **Flodpärlmusslorna i Trönöån,** föredrag kl. 18.00 i Rönningens bygdegård (s. 27). *Arr: Rönningens bygdeförening*

To 29 sep **Modevisning** IOGT Enighet kl. 19.00 (s. 25). *Arr: SPF*

OKTOBER

Må 3 okt **Månadsmöte SPF** kl. 10.30 i församlingshemmet. Lotteri, bingo. *Jäntorna* underhåller.

Lö 15 okt **Musikkafé** IOGT Enighet kl. 16.00, anmälan krävs (s. 25). *Arr: SPF*

Sö 16 okt **Musikgudstjänst** med *Johnny Wiktorsson*, Trönö kyrka kl. 14.00.

On 19 okt **Bättre brödlös än rådlös** om Pälle Näver i Trönö kyrka kl. 18.00 (s. 29).

Fr 21 okt **Taco-fredag** Rönningens bygdegård (s. 27). *Arr: Rönningens bygdeförening*

NOVEMBER

Sö 5 nov **Öppet hus på kyrkogården** i Trönö kl. 12 – 15 (Alla helgons dag). Personal på plats och kyrkan öppen.

Sö 5 nov **Minnesgudstjänst** med ljuständning för dem som avlidit under året. *Kyrkokören* sjunger.

Lö 12 nov **Höstmöte Trönöbygden ek för** IOGT Enighet kl. 15.00 (s. 13).

Må 14 nov **Månadsmöte SPF** kl. 10.30 i församlingshemmet Halk/fallinformation, lotteri, bingo.

Lö 19 nov **Vinprovning** kl. 19.00 i Rönningens bygdegård

On 23/11 **Min själ blir aldrig jord** om Atle Burman i Trönö kyrka kl. 18.00 (s. 29).

Sö 27/11 **Första advent** med gudstjänst i Trönö kyrka kl. 18.00. Kyrkokören sjunger, efteråt kyrkkaffe i församlingshemmet.

Vill du/ni ha med något i kalendariet? Skicka till ***info@tronobygden.se*** alternativt ring eller lägg i brevlådan utanför Bystugan.
Sista inlämningsdag den 15:e februari, maj, augusti respektive november.

Vem vill skänka årets
ADVENTSGRAN
till vårt centrum?

Kontakta
Tisdagsgruppen
070 547 60 35

Trönögymmet

bokas via Facebooksidan Trönögymmet eller ring 070 231 88 97

Familjekort medlemmar i TEF: 400 kr/år
Familjekort ej medlemmar: 600 kr/år

SPF-gympan

fortsätter under hösten
tisdagar kl. 16–17 från 23/8
i skolans gympasal,
ledare Märta Olhem

Stort TACK till alla som betalat sin medlemsavgift till Trönöbygden!
En del har råkat betala dubbelt. Om du vill ha tillbaka pengar, kontakta oss, så reglerar vi detta. Annars kommer vi att betrakta det extra insatta som en gåva till föreningen. *TEF*

SÄLJES: Klinker

Trönöbygden säljer begagnad klinker, ca 50m2.
Plattorna är 30 x 30 cm, ca 550 st.
Bra kvalité, godkänd för offentlig miljö.
Pris: 5 000 inkl. moms, eller högstbjudande.

info@tronobygden.se
0270 42 77 62

PÅLLES

Hållbart byggande • Hantverk
Byggnadsvård

Det lilla byggföretaget med känsla för kvalitet och service!

Vi jobbar med fokus på naturliga material och hållbart byggande för framtiden!

Ede 103
826 95 Trönödal
070 363 60 63
Instagram: @palles.hantverk_ab

Johan Pålbrant

Johan Lindqvist, Hans Westberg,
Joel Jonsson och Jonas Kjellström

ELON

I MEAB HUSET SÖDERHAMN

BUTIK på Bröksmyravägen 13, **0270 42 65 35**

Vi har ett stort utbud av

VITVAROR och **HEMELEKTRONIK**

Välkommen
till vår butik!

Urban Sundqvist

Tomas Persson

Ante Persson

Kim Hallström

Retur till
Trönöbygden ek. för.
Lertagsvägen 1
826 95 Trönödal

Tryckeri 3041 1011

B PP Sverige, Port Payé

Skogsröjning?
Skogsplantering?
Trädfällning?

Hjälp att ta ner träd på din tomt?
Vi fixar nedtagning och bortkörning.

Vi utför även:
- målning
- rivningsarbeten
- grus– och sandsopning
- häck– och gräsklippning
- grästrimning

PEFC
PEFC/05-22-53
Främjande av uthålligt skogsbruk.
www.pefc.se

Glöm inte ROT & RUT

JÖ Skog & Snö AB
070-625 37 40

JJ Maskinservice AB

Försäljning och service inom skog & trädgård

MOTORSÅGAR, GRÄSKLIPPARE, TRÄDGÅRDSREDSKAP med mera

0270-700 45
www.jjmaskinservice.se

JJ Maskin service

Välkommen till Norrala-Trönö församling!

www.svenskakyrkan.se/norrala-trono
Vi finns på *Facebook*: Svenska kyrkan Norrala-Trönö

Söndag 11 september
Gudstjänst Trönö kyrka kl. 11.00.

Söndag 18 september
Dikt & ton i Trönö kyrka kl. 11.00
Christina Nyström sjunger sina egna visor.

Onsdag 21 september
”Landet som icke är” Trönö kyrka kl. 18.00.
En stilla stund kring poeten Edith Södergran.
Dikt, sång, musik och andakt.

Söndag 2 oktober
Mässa Trönö kyrka kl. 11.00.

Söndag 9 oktober
De äldres kyrksöndag, gudstjänst i Trönö kyrka kl. 11.00.

Söndag 16 oktober
Musikgudstjänst med *Johnny Wiktorsson*
Norrala kyrka kl. 11.00
Trönö kyrka kl. 14.00

Onsdag 19 oktober
”Bättre brödlös än rådlös” Trönö kyrka kl. 18.
En stilla stund kring poeten Pälle Näver.
Dikt, sång, musik och andakt.

Söndag 23 oktober
Dikt & ton i Trönö kyrka kl. 11.00
Christina Nyström sjunger sina egna visor.

Söndag 5 november
Minnesgudstjänst med ljuständning och sång av *kyrkokören.*
Trönö kyrka kl. 16.00
Norrala kyrka kl. 18.00
Öppet hus på kyrkogårdarna 12.00–15.00

Söndag 20 november
Mässa Trönö kyrka kl. 11.00.

Onsdag 23 november
”Min själ blir aldrig jord”
Trönö kyrka kl. 18.00.
En stilla stund kring poeten Atle Burman
Dikt, sång, musik och andakt.

Söndag 27 november
Adventsgudstjänster
Sång av *Norrala Trönö kyrkokör.*
Norrala kyrka kl. 11.00, efteråt kyrkkaffe i sockenstugan.
Trönö kyrka kl. 18.00, efteråt kyrkkaffe i församlingshemmet.

Låt oss ge varandra tid,
låt oss göra famnen vid.
Låt oss älska, låt oss sjunga,
inte hålla tand för tunga.
Låt oss skratta, låt oss leka,
låt oss sorgerna beveka.
Låt oss jaga tvivlen bort,
livet är så gränslöst kort.

Bo Setterlind

Svenska kyrkan
NORRALA-TRÖNÖ FÖRSAMLING

Församlingsexpeditionen: 0270 300 95
norrala.pastorat@svenskakyrkan.se